

COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME
EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СУД З ПРАВ ЛЮДИНИ

П'ЯТА СЕКЦІЯ

СПРАВА “КІСЕЛЬОВА ПРОТИ УКРАЇНИ”

(Заява № 21047/02)

РІШЕННЯ

СТРАСБУРГ

22 листопада 2007 року

Це рішення стане остаточним за обставин, викладених у п. 2 статті 44 Конвенції.
Воно може підлягати редакційним виправленням.

У справі «Кісельова проти України»

Європейський суд з прав людини (п'ята секція), засідаючи палатою, до складу якої увійшли:

п. П. Лоренцен (*P. Lorenzen*), Голова,
пані С. Ботучарова (*S. Botoucharova*),
п. К. Юнгвірт (*K. Jungwiert*),
п. В. Буткевич (*V. Butkevych*),
пані М. Цаца-Ніколовська (*M. Tsatsa-Nikolovska*),
п. Р. Маруст (*R. Maruste*),
п. М. Віллігер (*M. Villiger*), судді,
та пані К. Вестердік (*C. Westerdiek*), секретар секції,
після обговорення за зачиненими дверима 23 жовтня 2007 року,
виносить рішення, яке було прийнято того ж дня:

ПРОЦЕДУРА

1. Справу порушено проти України за заявою (№ 21047/02), поданою до Суду 16 березня 2002 року громадянкою України пані Валентиною Миколаївною Кісельовою (далі — заявниця) відповідно до статті 34 Конвенції про захист прав і основоположних свобод людини (далі — Конвенція).
2. Уряд України (далі — Уряд) представляв його Уповноважений — п. Юрій Зайцев.
3. 8 лютого 2007 року Суд вирішив направити Уряду скаргу заявниці щодо тривалості цивільного провадження. Керуючись положеннями пункту 3 статті 29 Конвенції, Суд вирішив розглядати питання щодо прийнятності та суті справи одночасно.

ЩОДО ФАКТІВ

I. ОБСТАВИНИ СПРАВИ

4. Заявниця народилася в 1954 році і проживає в місті Суходольську Луганської області.
5. 31 березня 1997 року Краснодонський міський суд Луганської області присудив стягнути з колишнього роботодавця чоловіка заявниці — Державної вугледобувної компанії «Дуванна» 27 669 гривень компенсації за шкоду, завдану здоров'ю внаслідок нещасного випадку на виробництві.
6. У травні 1998 року чоловік заявниці помер.
7. 27 червня 2000 року президія Луганського обласного суду в результаті розгляду протесту прокурора, внесеного в порядку нагляду, скасувала рішення від 31 березня 1997 року та направила справу на новий розгляд. Результат цього провадження невідомий.
8. 21 серпня 2000 року заявниця звернулася до Краснодонського міського суду Луганської області з позовом до Державної вугледобувної компанії «Дуванна», вимагаючи відшкодування шкоди, завданої здоров'ю її померлого чоловіка.
9. 3 вересня 2000 року по листопад 2001 року сім з дев'ятнадцяти судових засідань було перенесено через відсутність представників відповідача.
10. 18 березня 2002 року Краснодонський міський суд Луганської області відмовив у задоволенні позовних вимог заявниці.
11. 4 липня 2002 року апеляційний суд Луганської області (колишній Луганський обласний суд) залишив це рішення без змін.
12. 2 серпня 2002 року заявниця через Краснодонський міський суд Луганської області подала касаційну скаргу. Канцелярія суду вимагала від неї оплатити поштові витрати за відправлення матеріалів її справи до Верховного Суду України.
13. 27 листопада 2002 року Верховний Суд України повернув матеріали справи до Краснодонського міського суду Луганської області, оскільки заявниця також оскаржувала ухвалу від 27 червня 2000 року, якої не було в матеріалах справи.
14. 24 жовтня 2003 року Верховний Суд України повернув матеріали справи до Краснодонського міського суду Луганської області, оскільки ухвала від 27 листопада 2002

року не була виконана. Верховний Суд України також вказав на те, що ухвала від 27 червня 2000 року не підлягає оскарженню в межах провадження, що тривало.

15. 30 жовтня 2003 року матеріали справи було повернено до Краснодарського міського суду Луганської області.

16. 12 квітня 2004 року Краснодарський міський суд Луганської області надав заявниці час до 27 травня 2004 року для виправлення недоліків її касаційної скарги. За клопотанням заявниці цей термін було подовжено до 25 червня 2004 року.

17. 2 серпня 2004 року матеріали справи були передані до Верховного Суду України.

18. 6 листопада 2006 року Верховний Суд України відмовив у задоволенні касаційної скарги заявниці.

ЩОДО ПРАВА

I. СКАРГА ЩОДО ПОРУШЕННЯ ПУНКТУ 1 СТАТТІ 6 КОНВЕНЦІЇ

19. Заявниця скаржилась на те, що тривалість провадження у її справі не відповідала вимозі «розумного строку», передбаченого пунктом 1 статті 6 Конвенції, яка передбачає таке:

«Кожен має право на ... розгляд його справи упродовж розумного строку ... судом ..., який вирішить спір щодо його прав та обов'язків цивільного характеру...»

20. Уряд не погодився зі скаргою заявниці.

21. Період, який приймається до розгляду, почався 21 серпня 2000 року та закінчився 6 листопада 2006 року. Таким чином, він тривав більше шести років та двох місяців у трьох судових інстанціях.

A. Щодо прийнятності

22. Суд зазначає, що ця заява не є явно необґрунтованою у розумінні пункту 3 статті 35 Конвенції. Суд далі зазначає, що вона не є неприйнятною з будь-яких інших підстав. Відповідно ця заява має бути визнана прийнятною.

B. Щодо суті

23. Уряд стверджував, що національні суди розглядали справу протягом розумного строку і без значних затримок, які сталися з вини держави.

24. Заявниця не коментувала дане твердження.

25. Суд знову нагадує, що розумність тривалості провадження повинна оцінюватись в світлі обставин справи і з урахуванням таких критеріїв: складність справи, поведінка заявника та компетентних органів, важливість предмета розгляду для заявника (див., серед багатьох інших, *«Фрідлендер проти Франції» (Frydlender v. France)* [GC], № 30979/96, п. 43, ECHR 2000-VII).

26. Суд зазначає, що хоча певні періоди затримки у провадженні могли статися у зв'язку з тим, що в апеляційній скарзі заявниці потрібно було виправити недоліки, Верховний Суд України неодноразово повертав матеріали справи, оскільки суд першої інстанції не забезпечив належну підготовку касаційної скарги та матеріалів справи. Більш того, розгляд справи в Верховному Суді України тривав два роки та три місяці.

27. Суд також зазначає, що значні затримки були спричинені повторними перенесеннями розгляду справи судом першої інстанції у зв'язку з відсутністю представників відповідача. Однак національний суд не здійснив жодних дій для забезпечення їх присутності з метою продовження провадження у справі.

28. Суд неодноразово визнавав порушення пункту 1 статті 6 Конвенції у справах, подібних до цієї (див. *«Фрідлендер проти Франції»*, згадану вище).

29. Розглянувши всі матеріали, надані сторонами, Суд вважає, що Уряд не виклав жодного факту чи аргументу, який би міг переконати його дійти іншого висновку у цій справі. Беручи до уваги практику Суду з цього питання, Суд вважає, що тривалість провадження у цій справі була надмірною та не відповідала вимозі «розумного строку».

30. Таким чином, мало місце порушення пункту 1 статті 6 Конвенції.

II. СТВЕРДЖУВАНЕ ПОРУШЕННЯ СТАТТІ 13 КОНВЕНЦІЇ

31. Також заявниця скаржилася на те, що безпідставна тривалість провадження у її справі порушує статтю 13 Конвенції.

32. Враховуючи те, що Суд визнав порушення пункту 1 статті 6 Конвенції (див. пункти 21–22, вказані вище), Суд приходить до висновку, що скарга заявниці є прийнятною, але вважає, що немає необхідності вирішувати, чи було в цій справі порушення статті 13 Конвенції (див. *«Кухарчук проти України» (Kukharchuk v. Ukraine)*, № 10437/02, пп. 39–40, 10 серпня 2006 року).

III. ІНШІ СТВЕРДЖУВАНІ ПОРУШЕННЯ КОНВЕНЦІЇ

33. Також заявниця скаржилася на порушення пункту 1 статті 6 Конвенції щодо скасування остаточного рішення від 31 березня 1997 року у результаті розгляду протесту, винесеного в порядку нагляду. Вона також скаржилася на порушення статей 12 та 14 Конвенції, оскільки вважала себе жертвою дискримінації як дружина шахтаря. Врешті, вона скаржилася на порушення статті 5 Протоколу №7 до Конвенції щодо неможливості отримання відшкодування, що належало їй померлому чоловіку.

34. Однак, виходячи з сукупності наявних матеріалів, Суд не встановив в тій мірі, в якій він є повноважним вивчати заявлені скарги, жодних ознак порушення прав та свобод, гарантованих Конвенцією і протоколами до неї.

35. З цього слідує, що ця частина заяви має бути визнана непринятною, оскільки є явно необґрунтованою відповідно до пунктів 1, 3 та 4 статті 35 Конвенції.

IV. ЗАСТОСУВАННЯ СТАТТІ 41 КОНВЕНЦІЇ

36. Стаття 41 Конвенції передбачає:

«Якщо Суд визнає факт порушення Конвенції або протоколів до неї і якщо внутрішнє право відповідної Високої Договірної Сторони передбачає лише часткове відшкодування, Суд, у разі необхідності, надає потерпілій стороні справедливую сатисфакцію».

A. Шкода та судові витрати

37. Заявниця вимагала 50 000 гривень (7350 євро) відшкодування моральної шкоди.

38. Уряд заперечив ці вимоги як безпідставні.

39. Суд вважає, що заявниця мала зазнати певної моральної шкоди. Здійснюючи оцінку на засадах справедливості, Суд присуджує заявниці 600 євро.

B. Судові витрати

40. У цій справі заявниця не заявила жодних вимог компенсації судових та поштових витрат, тому Суд нічого не присуджує.

C. Пеня

41. Суд вважає за доцільне призначити пеню на підставі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, до якої має бути додано три відсотки.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО

1. *Оголошує* скаргу заявниці щодо тривалості цивільного провадження прийнятною, а решту заяви непринятною;

2. *Постановляє*, що мало місце порушення пункту 1 статті 6 Конвенції;

3. *Постановляє*, що немає потреби розглядати окремо скаргу заявниці про порушення статті 13 Конвенції;

4. *Постановляє*, що:

(а) протягом трьох місяців з дня, коли рішення стане остаточним відповідно до пункту 2 статті 44 Конвенції, держава-відповідач повинна виплатити заявниці 600 (шістсот) євро відшкодування моральної шкоди. Ця сума має бути конвертована в національну валюту держави-відповідача за курсом на день здійснення платежу, з урахуванням будь-якого податку, який може бути стягнуто із зазначеної суми;

(b) зі впливом зазначеного тримісячного строку і до повного розрахунку на цю суму нараховуватиметься простий відсоток (*simple interest*) у розмірі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, яка діятиме в цей період, плюс три відсотки;
5. *Відхиляє* решту вимог заявниці щодо справедливої сатисфакції.

Вчинено англійською мовою та повідомлено письмово 22 листопада 2007 року відповідно до пп. 2 та 3 правила 77 Регламенту Суду.

К. ВЕСТЕРДІК (C. Westerdiek)
Секретар

П. ЛОПЕНЦЕН (P. Lorenzen)
Голова